

საქართველო

საგზაბათი 4 აგვისტო

1915 წ.

შპს: წლიური 8 მ., ნახევარი წლით 5 მ., თვეში 4 აბ. ცალკე 5 მ. ერთი წელი 20 მ. **დაბა-ტაბატი** 7 მ. წლიური ხელის მოწოდებას გაზიარების ფასი შეუძლია წლიური გადამხდელი წესით მოწოდების დროს 3 მ., და ნახევარი კვადრანტილით 2 მ. ცხადების ფასი: ჩვეულებრივ 10 კაპ., უკანასკნელ 10 კ. სხვა ადგილებიდან კავასის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრუქტურული ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან 15 კ. სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა თითოეული ნაშუადღევს 2 საათ. ღირს 3 მ. 2 საათს შერეულად 4 მან.

ყოველდღიური საკომუნიკაციო და სალიტერატურო გაზეთი

ტელეფონი № 76.

„სამშობლო დედის ძეძუი, არ გაიცვლება სხვაზედა, ორივე ტბილია ძმობილო, მიჩვენის ორსავე თვალზედა, როგორც უფალი, სამშობლოც ერთია ქვეყანაზედა“

ტელეფონი № 76.

ამიერიდან ქ. ქუთაისში გამოდის ახალი სალიტერატურო და სალიტერატურო გაზეთი

„ს ა მ უ რ ბ ლ ო“

ყოველკვირეული სურათებიანი დამატებით

გ ა ზ ე თ ი ღ ი რ ს: ერთი წლით 8 მანეთი, ნახევარ წლით 5 მან. ერთი თვით—ოთხი აბაზი. ცალკე ნუმერი ერთი შაური, დამატებანი 7 კ. მისამართი: ქუთაისი, რედაქცია „სამშობლო“. ვისთხოვთ ომში დაქრულითა და მოკლულთა ნათესავ მეგობრებს მოგვავაწოდონ მათი სურათები. რედაქტორი ი. თ. ცინცაძე.

ლუკა ლუარსაბის ძე გრიგორაშვილი; შვილები: ალექსანდრე, სონია, თამარა, შუაშანიკა, ქსენია და ანატოლია; მამამთილი ლევანსა ხალის ძე გრიგორაშვილი; მამა-ლუბი: ალექსი, სერგო, ლავრენტი ლევანსაძის ძენი გრიგორაშვილები; რძლები: სუქია, ანეტა და დოლა გრიგორაშვილები; მუმი ივლიტა ლევანსაძის ასული ავლიანისა, სიმე ივლიანე იესეს ძე ავლიანი; მამა ტარიელ ქიხინაძის ძე პატარიძე; მამა ივლიანე ტარიელის ძე და რაჭოი ევატერინე პატარიძის გულითადი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთა და მეგობართ გარდაცვალებას, პირველი საყვარელი მეუღლისა, მეორენი ძვირფასი დედისა, მესამენი დაუვიწყარი რძლისა, უკანასკნელნი შვილისა და დის

ივლიტა სარიანის ასულის გრიგორაშვილისა.
დაკრძალვა მოხდება ქუთაისში, 5 აგვისტოს, ნაშუადღევს 4 საათზე, საფინიხის სასაფლაოზე. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს შვიდის ნახევარ საათზე, პოლიციის ქუჩაზე, ქვარაიანების ქ. შესახვევი, საკუთარ სახლში 3-1-550

მეუღლე მარიამი, შვილები: ტერენტი, ანდრია, ნუცა და შუაშანიკა სვანიძეები გულითადი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ პირველი საყვარელი მეუღლის, ხოლო მეორენი ძვირფასი მამის

ანდრია (სანდრო) სვანიძის ძის სვანიძის
გადაცვალებას. დაკრძალვა მოხდება ოთხშაბათს, 5 აგვისტოს, დილის 10 საათზე, სოფ. საყულიაში, მთავარანგელოზის ეკლესიის სასაფლაოზე. პანაშვიდი ყოველდღე, საღამოს 6 საათზე. 3-2-

გერმანელებთან შერბოლების დროს მოკლულ იქნა ალექსეევის ზოლგის როტის უფროსი

თ. ალექსანდრე (ალიოშა) ანტ.-ძე ჩხეიძე,
რომლის სულის მოსახსენებლად სამშაბათს, 4 აგვისტოს, ნაშუადღევს 5 საათზე შთავარ-ანგელოზის ეკლესიაში დანიშნულია პანაშვიდი, რასაც აუწყებენ შ. ტრეგუშვილ ქუთაისის საზოგადოებას უდროოდ გაუბეჭდურებული ქვარაი-შეგი ზღატიან კორძაის ასული ენ. ჩხეიძისა, ქალიშვილებით ვერა და კატა, სიდედრი და სიმეურა—დიდოსი და ზღატიან კორძაიები, ცოლის-დეი და შპა—ნიკო გველესიანისა, ცაცა უსნაძისა და ბარდა ზღატიანის ძე კორძაია. 1-1-552.

გაბრიელ იოსების ძე ექიმი გოკიელის
ელმბარონისა და სინათლის კაბინეტი.
შინაგანი ნევრებისა და ვენერიულ ავთომოფების მიღება დილის 9—12 საათ. საღ. 6—8 საათ. ალექსანდრეს ქუჩა, საკუთარ სახლში. თ.

დოქტორი მედიცინისა, პრივატ დოცენტი ვარლამ კავლას ძე იოსების ძე
მისამართი: მესამე ალექსანდრეს ქუჩა, პეტრე-შუგუის ეკლ., სახლი დავ. კაპაისი თ.

კერძო ექიმი იხიელი კახია
კურნავს ყოველგვარ თვალის ტრავმებისა და ვენერიულ ავთომოფებისა. დეპუტაციის დიდის 7 საათ. მისამართი: მესამე ალექსანდრეს ქუჩა, პეტრე-შუგუის ეკლ., სახლი დავ. კაპაისი თ.

ბებია მ. მ. კოხრიძე
უცრის ყველის, უკეთეს ნესებს, ემბარება მშობიარეთ და აძლევს ავთომოფთ რჩევა-დარიგებებს ყოველ დროს. ალექსანდრის ქუჩა, სახლი თევდორაძისა, ფილიპოვის მალაზიის პირდაპირ.

დაიბეჭდა ა. გახვანიანი ფიგნაკი მაია—მათ შაჩაღათ წოდებული. იხილება ყველა წიგნის მაღაზიაში.

ელექტრო „რადიოში“ თეატრი
საზაფხულო შემოგავი.
ორშაბათიდან, 3 აგვისტოდან, ნახევრები იქნება სურათი:
ჩრუული სახმადრო მარინია. სკოლებევის კომიტეტის მე-19 სერია.
სენსაცია! **წუგლისაგან განთავისუფლებული** სენსაცია!
ძლიერი მხატვრული ღრამა „ნორდისკის“ სერიიდან 3 ნაწილი. ნათამაშეია ვ. გარისონის, ელზა ფრეილიხისა და ალმა ზინდიგის მონაწილეობით.
სამი მთხილართ ლაქაზი.
ორგინალური კომედია კორატინის მონაწილეობით.
ანონსი: ხუთშაბათიდან, 6 აგვისტოდან ნახევრები იქნება **მკლის გვირგვინი.**
სენსაციური ღრამა 4 ნაწ. ნათამ. ყენი პორტუნის მონაწილეობით.
მაქსა
ძლიერი კომედია 2 ნაწ. მაკლინდერის მონაწილეობით.

ხუთშაბათს, 6 აგვისტოს, დილის 10 საათზე ქაქაქის თეატრში დანიშნულია ქუთაისის მომხმარებელთა საზოგადოების „**კოოპერაციის**“ წევრთა სს. კრებაზე განსხვავებულ დანიშნულად შემდეგი საკითხები: 1) გამკვირების მოსწესება დამოუკიდებელ წევრთაგან ანგარიშების მიღების შესახებ; 2) გამკვირების მოსწესება თავის მოქმედების შესახებ; 3) ზომების მიღება საზოგადოების წევრთა რიცხვის გადამდების შესახებ და 4) გამკვირების წევრთა რიცხვის გადამდება და მათი ანგეზება. შუ.

ქალთა მოსახლანიანი პროპაგანდა უზღავა მოკრძაული
მ. გ. კვინიხიძის
(თფილისის ქუჩა, სახლი ფრ. წერეთლისა).
აქადებს, რომ მისაღები გამოცდები ყველა კლასში დაიწყება 18 აგვისტოდან, სწავლა კი 1 სექტ. პროგრამისა აქვს აგრეთვე საანბანო განყოფილება, სადაც მიიღებიან სრულიად მოუზადებელი ბავშვები. თგ. 551.

ბრიულის უნივერსიტეტის სწავლა დამთავრებული მართლმადიდებელი
სწავლის და ამზადებს ორივე სქესის მოწაფეებს **ფრანგულ ენას.**
პრობების შეტყობა შეიძლება სამშობლოს“ რედაქციაში დილის 9 ს. 12 საათამდე. თ.

ვაშა-ფაშვალას დაკრძალვის დღე
ქუთაისში.
კვირას, ორ აგვისტოს, ქუთაისის ყველა კულტურულ-განმანათლებელ და საზოგადოებრივ დაწესებულებათა ინიციატივით საკათედრო ტაძარში იმერეთის ეპისკოპოსმა ყოველდღე სამღვდლო გიორგიმ ადგილობრივი სამღვდლოების თანამშრომლობით გადაიხადა წირვა და პანაშვიდი ჩვენი სამაყო მგონის განსვენებულის ვაჟს სულის მოსახსენებლად. წირვისა და პანაშვილის დღესწერენ: ქუთაისის გუბერნიის თავადაზნაურო წინამძღოლი თგ. დ. ო. ნეჩარაძე მხარის მარშლებით და დეპუტატებით, ქალაქის თავი ილ. ჩიქოვანი ხმონებით, შავი ქვის საბჭოს თავმჯდომარე გ. ზღანოვი, ქუთაისის სთავადაზნაურო ბანკის თავმჯდომარე თგ. მ. ფაღავა, წარმომადგენელი ყველა კულტურულ და საზოგადოებრივ დაწესებულებათა. ქუთათურ მწერლობაგან დავსწერენ თგ. დ. მიქელაძე, იაკ. ფანცხავა და ყველა ლიტერატორნი, წარმომადგენელი პრესისა, თეატრისა და მრავალი საზოგადოება.

წირვისა და პანაშვილის დროს გალობდენ ტაძრის მთავარ დიაცვები ქართულად. მიუხედავად იმისა, რომ პანაშვილი დანიშნული იყო წირვის შემდეგ 12 საათზე, ერთი საათით ადრე ტაძარი მთელად გაიჭკა ხალხით. პანაშვილის

დაწყებამდე დეკანოზმა ვ. დოლაბერიძემ თავის მოკლე სიტყვაში გააცნო დამწერთ ვიკის მოღვაწეობა; პანაშვილის შემდეგ ვიკელი სიტყვა წარმოსთქვა ტაძარში დეკანოზმა ივ. აბესაძემ. ტაძრის გაღრმავება და ქუჩაზე აუარებელ საზოგადოებას მოეყარა თავი, ამის გამო სიტყვების წარმოთქმა არჩეს გარეთ, ტაძრის კიბიდან. ლამაზი სიტყვა წარმოსთქვა ქალაქის თავმა ილ. ჩიქოვანმა. მან დაახასიათა მგონი ვაჟა და აღწერა იმის მოღვაწეობა; მნი ჩიქოვანის სიტყვა მეტად გრძობიერი იყო, რის გამო დამწერეთა შორის ბევრი აქტიურიდა. მეორე სიტყვა წარმოსთქვა მუშათა წარმომადგენელმა ბ. ქელბაქიანმა, შემდეგ ილაპარაკეს სტუდენტმა ს. ხუნდაძემ სტუდენტების მხრიდან და ებრაელმა ფინანსებერაგებების მხრიდან. ბოლოს ლექსი წითხობა შესაზანდრე ვ. ამერიძემ. ამავე დროს ხალხში უფასოთ რიგდებოდა ქართველ სტუდენტებისაგან გამოცემული პოეტის ლქსთა კრებული. ნაშუადღევს ორ საათზე წვიმა წამოვიდა და საზოგადოებაც დაიშალა.

ვაჟას ბარდაშვალაგ.
ქ. შ. წ. კ. გამაგრებულმა ზესტაფონის განყოფილების გამგებამ გადაიხადა პანაშვიდი ზესტაფონის წმ. მთავარ-მოწამეთა დავით და კონსტანტინეს ეკლესიაში.

ლესიაში კვირას, აგვისტოს 2, დილის 11 საათზე. ხალხი ბლომად იყო ეკლესიაში. ნაწირვეს პანაშვილის გადახმდელ სიტყვები წარმოსთქვეს მღ. ქს. ლამაზიძემ და კ. ა.—ძემ. მოგვყავს უკანასკნელის სიტყვა:
იერემია! შენებ გოღება, მე ბედით—კრულსა რომ შემძლებოდა, ყოველი წვეთი ჩემი სისხლისა ცრემლთა ნაკადთ გადიქცეოდას.
ბ. სოსმირელი.

თუმცა უსატყვესა ომმა მრავალი მოზარდი თაობა ქართველებსა იმსვენებოდა ბრძოლის ველზე, დაზოგავა ბუნების მოვლენამ, სტრუქტურა სარჩო-საბადებელზე ხელი აღდებინა და, დასასრულ, მისი თვლის ჩინის, შეუდარებლის ჩგონის აკაკის, სიკვდილმა დღე გაუმწარა ქართველს, მგარამ იგი სსო მზილით, მოზავადს მინც იმედით შეჭყურებდა და მტრის თვალების დასაყენებლად, მედიდურად იმგორებდა: „აშშყო თუ არა გვეწყობს, მომავალი ჩვენიო!“
მიუხედავად ამისა, მსხვერპლი სიკვდილმა კვლავ მოიქნია თვისის ჩვეულებრივი ძლევამოსილობით ცელი და გააცამტკერა საქართველოს გულ-შემბტკივარი მთიული მგონის, ვაჟა-ფშაველას უწიკვლო სულის სადგური, ტაძარი.
ვაშა-ფაშვალა ვაშა-ფშაველა! რამდენი მარგალიტები მის ბავთათან წარმოსათქმენი ზედ შეყინდა მას და თან ჩაიბრუნა სამარტში ვი ჩვენს მოსწრებას! ხარბარებს, ბუქნას უვლის წყეული ჯოჯოხეთის ბელ-ზებელი ივერის ჩანგურის შგნბტკივლებულს სიმთა შორის, ობლად შიენილი სიმძე ვასწყედა... პარნასის მთაზე აშენებულს პოეზიის საკურთხეველზე ჩაჭკრა-ჩანდლა მუდამ მოგუზგუზე ცეცხლი, რადგან მისი ქურუმი საუკუნოდა სდუმს! მის თაივლში სურნელების ფშინაფ-ფშქელი ყვავილი ძმბარია!

ვაჟა-ფშაველა მთის სწორუბოვარი შვილია. მან წამოიღო დამისაგან მყურდროება, ყინვისაგან—სუსხი, წყაროსაგან ბროლისებრივი გამსჭირვალეობა, იასაგან—სინაზე, ქურციკ-კანჯარისაგან—სიმარდენ-სილადე, არწივისაგან უშიშრობა, შეუპოვრობა, ყველა ესენი ერთს მიივით დააცვა და თვის გამომქმენებისათვის დაუშრეტელ მასალოთ გამოიყენა. ჩაფხუტულ ფირუტის გუმბათი დაიხურა ვაჟამ, ხოლო მისი კვრცხალ-ბეკა იყო თოვლიან—ყინულიანი სალი კლდეები. ყოველს არსებას ხორცი შესახა, სული შთაბერა. აამეტ-ყველა.

დაიხ... ქართველი, ორის ბუმბერაზის სიკვდილით: გამოწვეულს „აღზნებულს სახმილიანისაგან“ გაუარლებელი, კლდე კუბოში მდებარე ლომ-გულის ვაჟს წინაშე სდგას და მოსთქვამს თვისი უბედობა...
საუკუნოდ იყოს ხსენება შენი ქართველების გამოცანის ამხნელო, მის ბედლებელობის ფანდურზე მქედროლო ვაჟა!

სამგლოვიარო წერილები და დეკლამაციები.
შეგმა ყოიანმა კვლავ დასახავა ბედ-შავ საქართველოს. მოსწყედა კიდევ ერთი შეჭურ—ვარსკვლავი. საქართველო „შვიმოსა შავი ძაძით. ჯერ, კიდევ ცრემ-

ვაჟას დაკარგვის გამო.

მთებში, მთის ცრემლთა ღრუბლები, მთებს ჩამოაწვა შავადა, მწუხრის ზარები ჩამოკრეს მთა კენის ვულ-საკლავადა;

სახელმწ. სათათბირო (საღამოს სხდომა).

თავმჯდომიერობა რომიანო. განსახილველია დღეებულისა რკინის გზების, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი დარღვევების შესახებ.

ღებში არ შეგვარობია, ჯერ კიდევ არ გაუფლავა ნიადაგს, და გამოგვყავდა დიდი ზეკაცო. მოჰყავდა ვაჟა-ფშაველა. ირგვლივ ტირილი, ირგვლივ მწუხარება.

გვჯერა, რომ მისი ცრემლები დიდი მომავლის წინამორბედი. „რკინა არ კვდება“ შხამეთა, კბილს რათ ილესავს გველია.

ადარ გუყავს ვაჟა! კვლავ ერთი მსხვერპლი! შეწუხდა სულსი კვლავ დიგმინა სამშობლო მხარე;

ვაჟას ხსოვნას. მზეო დაბნეული, დაბნეული მთვარე, ვარსკვლავთ კრებული დაჰმე თეორი!

1870-1781 წ. პარიზის ალყა. (შედეგად იხ. ს. 14-ე №).

რომ და რუსეთიც, კიდევ გამაღობო. (ხანტალოვი ტაში). სიტყვა ეძლევა მჭერი მჭერს ვაჟი დიშხა.

ავსტრო-გერმანელთა ზრახვის საწინააღმდეგო აქციის გასახილავი კანონპროექტი ჯარის სურათით უზრუნველყოფის შესახებ. მამულისწარმომადგენელი საკითხი კომისიამ საკითხი სკნო მოეწყო ოთხი თათბირი; ერთი სახმელთა სამინისტროსთან, რომელიც განიხილავს სახმელთა საქმეებს, მეორე — ვ. კობახიძე-სამინისტროსთან, მესამე — მწიფათმომქმედების მთავარ გამგეობასთან, მეოთხე — გზათა სამინისტროსთან. კანონმდებელ დაწესებულებათა წევრებს უფლება ეძლევა კანტროლი გაუწიონ მთავრობის მოქმედებას.

აქედგან: გერმანიაში სახმელთა-სამრეწველო კომიტეტი შესდგა ომის გამოცხადების მეექვსე დღეს. ჩვენ კი დღეს ვხედავთ ამ პირობებს და მთავრობის ღონისძიებებს, რომლებიც განიხილავს სახმელთა სამინისტროსთან, მესამე — მწიფათმომქმედების მთავარ გამგეობასთან, მეოთხე — გზათა სამინისტროსთან. კანონმდებელ დაწესებულებათა წევრებს უფლება ეძლევა კანტროლი გაუწიონ მთავრობის მოქმედებას.

ამის გამო ამ თანამდებობაზე უნდა დანიშნოს ისეთი პირი, რომელიც აღტყურობა უნდა იყოს საზოგადოების წინაშე. აჯემოვს საკითხთა არ მიაჩნია სათათბიროს წევრების მონაწილეობა და დაწესებულებებში. სათათბიროს დაწესებულება ასეთი მოქმედებით და თუ მოქმედება ნაყოფიერი არ იქნა, მთელი პასუხისმგებლობა სათათბიროს დატყუდება. ორატორის აზრით მთავრობა დარწმუნდა, რომ მას საზოგადოების დაუწყევლო იყო და ჩვენი ფეხის ხმა არღვედა ამ უღანაოისებურ სიჩუმეს.

ჩვენ მიუხედავად ტიპის, მის გარეშე არა სხანდენ ეტლები, არც მანვ მატორავი გელები, და მყვირალო კვატები, ისინი დასწყვიტეს წინა დღით მობილიზაცია ისე, როგორც გარკულთი თხები და ირმები. მშვენიერი სიტყვებით აღსავსე ტიპები დღეს გადაქცეული იყო მოწყინილ კაობებთან. რამდენადაც ვუახლოვდებოდით სიმარტებს, იმდენათ ხშრათ ვხვდებოდით შეშის მტრელთ და ჯარის კაცებს ნაჯახებით ხელში და გვესმოდო, როგორ ყრულს ცემდა რკინა ამ მშვენიერს ხეებს და ძარს ახზობდა. მშვენიერული ჩიტიები საცოდავი ხშირ, სადაც მბერვადავან. ჩვენი ცუახალი საუბარი თან და თან შესწყდა. ეგ მშვენიერი ტყე, რომელიც საიკვდილოთ ეშხადებოდა აღვიძებდა ჩვენში ბნელ წინათ-გრძობას, რომ დადებული ქალაქი იღუბებოდა. ამ უცნაურმა სვედის წუთებმა დაგვანახა, თუ რა ფაქობი, რა დრმა გრძობით ჩვენ გვეყვარა პარობი.

შეიძლება მთელი მიბლიის წყველა და ამხოთ მას თავზე, მაგრამ მინც არ შეიძლება ის არ გიყვარდესთ.

და როგორი იყო პარიზელის სულიერი განცდა იმ დღეს, როდესაც ხმა გვავარდა პარიზის გარშემო ყველა ტყეების გადაწყვისა. ყველანი ადევით იმ დროს მონარტორზე და იქიდან ვუცქერდით ამ სამშუბარო სურათს.

შორიდან ვეკრეტლათ კვამლას შავი ზოლვას, რომელსაც ხანგამო შვეპით ცუხლის ენები გლეჯდა. ჩვენ ვასხეულებდით იმ ადგილებს, რომელიც იწოდა. ამაზე მეტი საშუბარო ჩვენთვის იმ დროს არა იყო რა, როგორც ყურება, ამ მშვენიერ პერიუბის განადგურებისა. იქნებდა სხვაგან უფრო მდიდარი დიდებული მდებარეობა იყოს, მაგრამ არ ვფიქრობ, სადმე იყოს ვგრეთი გულის წარმტაცი, ვგრეკელუცი, ვგრე ცოცხალი და გრაციოზ

მარტოლათ ომის გავრძელება არ შეუძლია. მაგრამ მთავრობას უნდა ახსოვდეს თავისუფალი შვერთებელი ქვეყანა და მხოლოდ ასეთი საზოგადოების დახმარებით შეიძლება მას გაიმარჯვო. ამ დიდ ბრძოლაში (ტაში).

ჩხანქალი. მთავრობა სცილობს პასუხს მებებლობა დუშას თავს მოახვიოს. ასეთი კანონ-პროექტის მიღებით, სათათბირო კარგავს თავის უფლებას, რადგან დებულებები იქნებიან არა ხელმძღვანელებნი, არამედ მრჩეველებნი. სათათბირომ უნდა აღიაროს, რომ ის არის ისეთი დაწესებულება, რომელსაც ანგარიში უნდა გაუწიოს ყველა დაწესებულებამ. სათათბირომ უნდა განახორციელოს ყველა კანონი პოლიტიკური და მოქალაქობრივი თავისუფლების შესახებ, რადგან მხოლოდ თავისუფალ ხალხს შეუძლია ქვეყანა გამოაცხადოს კრიტიკული მდგომარეობიდან. სათათბირომ ეს არ ჩაიღინა. სამწუხაროა ბევრია კიდევ ისეთი, რომელსაც რწმენა არ დაკარგავია სათათბიროსადმი. ბევრია ისეთი, რომელიც სიმბოლით იშორებს თავიდან პასუხისმგებლობას ლაჩრულ და გამცემ მოქმედების შესახებ. ლალატია ასეთი მთავრობის დაცვა... (ხმაურობა ცენტრში).

თავჯღღმობა წინადადებას იძლევა ჩვენკელი გააძვეონ სათათბიროს ათი კრებიდან. ითხოვენ სტენოგრაფიას.

სტენოგრაფიის განხილვისა და ჩვენკელის განმარტების შემდეგ, თავჯღღმობარეკვაოფილდება ჩვენკელის სამი კრებიდან გაძვეებით. ხმის უმეტესობით (200 — 63 წინააღმდეგ) ჩვენკელს აძვეებენ სამი კრებიდან.

მარკოზი. მემარჯვენეები კანონპროექტის მომხრენი არიან, ისინი მხოლოდ წინააღმდეგი არიან მრეწველთა კომიტეტის წარმომადგენლობისა, მაგრამ თუ სათათბირო მაინც მოისურვებს, მემარჯვენენი მიეზზობიან სამი წარმომადგენელის დაშვებას. მემარჯვენენი მოითხოვენ რომ კომიტეტი შევიდნ მუშათა წარმომადგენლებნი და აგრეთვე ტენიკური პერსონალისაც.

პარენსკი. პროტესტს აცხადებს ჩხენკელის გამოიტციის გამო და ჩვენკელისაგან სათათბიროს შეურაცხოვას მას უმარტელისობის შხრით პარომომეობათ მიაჩნია, რადგან სათათბიროს არ სწყენია, როდესაც საზღვაო მინისტრმა მუშების გაფიცვის შესახებ, სთქვა რომ ისინი გერმანული ფულით იყვენ მოყიდულია.

თავჯღღმობა კერენსკის სიტყვას აწყვეტინებს.

ზული, როგორც პარიზის მიდამოებში. ჰოი საბრალო, ჩვენა მშვენიერო მეღონის ტყეო, ვილლ დგრო! ჩვენო საამურო ბუფივალო! ჰოი მონ-მორანსო ქვიზნებით გადლისფერებულა! მონტრეილო, ფორატობლის უწინთ ვაფელებთილო! და თქენც ფანტენეს ვარტობა, რათ გავადიკევით თქვენ ალყას დღეს? რას მოგაყენებენ თქვენ, ეგ ბარბაროსები?

ისენი ჩამოვიდენ, აღასაე სიამყაო; და ნება მიტყვ ფრანგებს თავს წვენში მოხარკვისა, როგორც ბისმარკი ამბობდა.

9 სექტემბერს ჩამობრძანდენ ლაუნაში ერთი შხრით და მონშირალიშ მეორე მხრით. 11-ტა ჰოი ბედენწყვა! ჩვენი უკანასკნელი კვირა დგებოდა! — მობ, დებუით გვამცნო, რომ უღანების ხიშტები ჩნდა ქუარარს მაღლობიდან.

ტყეულათ ააფეთქეს ჩვენმა ინჟინრებმა მდინარებზე ხიდები, ამით მათ ვერ შეჩერეს ამ კალიების შემოსევა. ავეისტოში ვალდემო სწორდა: „ტყეულა უბრალოთ ანადგურებენ და ანგარევენ ჩვენს გზაზე ფრანგები თავიანთ სიმადრეს, ამათ ისენი ერთი საათითაც ვერ შეჩერებენ ჩვენს მოძრაობას.“

ის არ სტყუდა...
15-ტს ლუიჯი გუსარები მოადგენ კორბელს. საღამოს კავალერია ეუვეზის ქვემოთ სენარის ტყეში ჩამოვიდა, და მადგა შარანტონისა და ვენსენის ზარბაზნებს. 16-ს ორლოანის გზა გადაჭრალი იყო ატისასა და აბლოანის შუა; 17 ს უკანასკნელი მატარებელი გასული პარიზიდან შეჩერებულიყო შუაზისთან.
ვერსალი ძიგიობდა. ყველა გზა, ყველა მინდორი მოვიწინა მტრის ჯარით, რომელიც საჩქაროთ მდ. მელონიდან ვერსალისაკენ აიღიოდა...
კატა მიქელაძე.
(შემდეგი იქნება).

მაქალაქში: კიდევები კანონპროექტ ხმას მისცენ. საქმის საყვარვე დამოკიდებულია საქირო პირის არჩევით. ორატორის აზრით, რუსეთი ისეთი ქვეყანაა, სადაც ბევრი თავის ადგილზე არა ზის. ბევრი უწიყო მოკალათებულია სათავეში და ბევრი მტვიციე ხასიათის კაცი კი საქმეზე დაშორებულია. ბევრი პირდაპირ საზოგადოებრივ საქმეებს წარმოადგენს. ზოლივაც რომელიც პირის უვარგისობა გამოირკვევა, მისი თავიანთ მოშორება შეუძლებელი ხდება, რადგან ამითი მთავრობის პრესტიჟი ეცემა. ახალ მთავრობას, რომელმაც დაისახა გერმანელების ძლიერება, თავის ხელქვეითების ძლიერ უფრო გაუძნებლობა, ვიდრე გერმანელების ხალხის წარმომადგენლებმა დაივიწყეს მტრობა და იმათ დაეხმარებიან, ვისაც ამასწინათ ებრძოდნენ. მაგრამ ისინი მოითხოვენ და უფლება აქვთ მოითხოვონ მთავრობისაგან, რომ ახლა მხოლოდ ერთი ერთი ლოზუნგი იქნება ყველასთვის: „შესაფერი კაცი, შესაფერი ადგილზე“ (ტაში).

ეს პრინციპი ახლავე უნდა განხორციელდეს, ქვეყანამ უნდა გაიფოს, რომ მთავრობა სანდო პირების ხელშია, რომელთაც ქვეყანა ენდობა; რომელთაც „ვერ შეაშინებ“, ვერ მოიხილი ვერც ფულით და ვერც სიყვარულით (ტაში). მთავრობას ასეთი პირის არჩევის დროს უნდა ახსოვდეს: შესაფერია თუ არა ეს პირი ამ საქმისთვის. საზოგადოებამ გაიღვიძა, გაიღვიძა მისმა ეკვიანობამც. (ტაში).

მომხსენებელი საგიჩის არით ახალი სამინისტროს მოწყობა დიდ დროს გამოიწვევდა, ამისთვის საკმარისია სახმელთა მინისტრს დაენიშნოს ერთი ახალი ამხანაგი.

კერენსკის აზრით მთელი უბედურობის მიზეზი მარტო კერძო ბოროტმოქმედებაში კი არ იმარხება, არამედ იმარხება მთელ წინდაუბედობაში საქაროა მემოვიკრიბოთ საზოგადოებრივი ძალები თავდაცვის გულისთვის. ახალი კანონპროექტი თითქმის უარყოფს სათათბიროს არსებობის საკირობებს და უარყოფს სათათბიროს მხრით კანტროლის საკირობას. საქაროა სიხებურო, საქაროა აღვადგინოთ მუშათა პროფ. კავშირები, გლეხების კოოპერატივების თავისუფლება საქაროა შევინათ და აღვიაროთ ძველი შეტკოვებები და შევიგნოთ, რა ყალბი გზით გვტარებია დღემდის! ქვეყანა.

ილაპარაკეს კიდევ მარკოვმა მე-2-ემ, დმტრეიუკოვამ, აჯემოვამ, საგიჩმა და სტენიკოვმა.

სათათბირომ მიიღო ოქტომბრისტა შესწორება, რომლითაც თათბირის შემადგენლობაში შედიან კომიტეტის ოთხი წარმომადგენელი, ამ ნაირათ თათბირის შემადგენლობაში შედიან: სახელმწიფო სამკოსა და სათათბიროს ცხრა ცხრა წარმომადგენელი, თითო წარმომადგენელი საზღვაო, ფინანსთა, გზათა, სავაჭრო-სამრეწველოს და სახელმწიფო კანტროლის სამინისტროსი, ხუთი წარმომადგენელი სახმელთა სამინისტროსაგან, თითო წარმომადგენელი სრულიათ რუსეთის ქალაქებისა და ერობათა კავშირებისაგან, ოთხი წარმომადგენელი სახმელთა-სამრეწველო ცენტრალური კომიტეტისაგან.
შემდგომი ხსლობა საღამოთი.

მ ე ი

(პეტ. დეპ. სააგენტოსაგან)
კავკასიის ჯარის შტაბისაგან.
პეტროგრადი. 2 ავეისტო. ოფიციალური. 30 ივლისის ოლტისისა და ზღვის ნაპირებზე სროლა იყო. პასინკას ველზე ოსმალციბის იერიში მოვიგერიეთ. კარადემბეტლიან სამხრეთით საარტლერიო ბრძოლა. ეფრატისაკენ ერამა ჩვენმა კოლონ ამ მტრებე იერიში მიიტანა და დაიჭირა მაგლაზგერტი. ერთი დღის განმავლობაში 200 კაცი ტყვეთ წამოვიყვანეთ. ვანის მიდამოში ჩვენს რაზმს შეტაკება მოუხდათ ქურთებთან, რომელნიც დიდათ დაზიანდა და ბევრი მათგანი ტყვეთ წამოვიყვანა. დანარჩენ ფორტზე ცვლილება არ მომხდარა. ზღვის პირად სროლა სწარმოებეს. ოლთისის რაიონში ოსმალთა იერიში ჩვენმა ტყვიის მფრქვევებმა შეჩერეს.

პასინკის ველზე სასტიკი ბრძოლის შემდეგ ჩვენ დავიჭირეთ მაღლობი კარადემბეტის დასავლეთით. ოსმალციბის ცდა დაკარგულ პაზიციების გამოსაბრუნებლად უშედეგოთ დარჩა.

პეტროგრადი. 2 ავეისტო. ოფიციალური. უმაღლესი მთავარ სარდლის შტაბისაგან. რაგის მიდამოებში ცვლილება არ მოხდა. იაკოპუტადისა და დენის მხრით 31 ივლისის და 1 ავეისტოს სასტიკი ბრძოლა იყო. ნარევისა და ბუგის ფორტზე გერმანელების შეუპოვარი იერიში ჩვენ მარჯვეთ მოვიგერიეთ. 1 ავეისტოს მტრობა ძლიერი იერიში მიიტანა ჩვენს პაზიციებზე სელეცისა და ლუკოვის რაიონის გზის ხაზების გასწვრივ, მაგრამ იერიში ჩვენგან შეჩერებული იყო. ამ ბრძოლაში ჩვენ ტყვეთ წამოვიყვანეთ 800 ავეისტო-გერმანელი და ხელთ ვიკედეთ რამოდენიმე ტყვიის მფრქვეველი.

ნოვოგოროდიევისკი მტრობა ყუმბარები დაუმინი ჩვენს სიმაგრეებს და რამოდენიმე კერძო იერიშიც მიიტანა. მათი იერიში შეჩერებულია. ბუგის მარჯვენა ნაპირზე ცვლილება არ მოხდა. პეტროგრადიდან მარჯვენა მტრის ყველა იერიში საარტლერიო ბრძოლა ყოველთვის ჩვენი გამარჯვებით სრულდება. ავეისტოელების ჰერობლიანი ყოველ დღე ზეგარე ჩვენ პოზიციებს.

პარიზი. 2 ავეისტო. ოფიციალური. არტულ-ეზი ლალის მოსეს აღმოსავლეთით ჩვენმა ნაღებმა დაანგრიეს მტრის მოწინავე სიმაგრეები.

სასტიკი სროლა სწარმოებეს არკონში ლოტარინციის საზღვარზე, ვაკეებში შაპლეტთან და ფონტენეტთან.

რომი. 1 ავეისტო. კადორის იქითა მხარეს ბრძოლა უფრო და უფრო ძლიერი

ხდება. მონტეპიანოს ოლქში მტერი მრავალი არტლერიით ჩვენს პაზიციებზე კონტრ-იერიშის მიტანას შეეცადა. მარა უუაქედებული იქნა ჩვენი მონტეპიანოს საბჭომ დაადგინა ყახანისა და სარატოვის უნივერსიტეტში მიღებულ იქნას შესაფერი მოწმობით და სტუდენტებისაგან სავალდებულო წესის დაკვით ქალბები მედიკურა, დეფიკო მატემატიკურ ფაკულტეტებზე.

ცივიბრილ ქალებს, განურჩევლოთ სარწმუნოებისა, ნება ეძლევათ შევიდნ მედიკურ და იურიდიულ ფაკულტეტებზე ტომსკის უნივერსიტეტში.

ლონდონი. ბეკლითი სიტყვის ბიურო იუწყება, რომ დამით 1 ავეისტოს ჩამოგდებული იყო ყუმბარები. მოკლულია 4 კაცი და 2 ქალი. დაჭრილია 3 კაცი, 11 ქალი და 10 ბავში. დანგრია 14 სახლი, ჩვენმა ჰაერის მკველებმა რაოდენიმე ადრეს იერიში მიიტანეს ციხელი-ნებზე, მაგრამ უკანასკნელმა დაბლვა მინასწრო.

სათვგზო გემი „გემფრი“ ჩაიძირა. გადარჩენილია ინგლისის გემი „სემერ ფელოდი“, რომელზედაც დაიღუპა უფროსი ლიტენანტი, მისი ცოლი, და უფროსი მექანიკოსი. ამას გარდა 7 კაცი. ინგლისის გემი „დევკსნა“ დაიღუპა, მისი კაპიტანი და 9 კაცი ნაპირზე გადმოსეს.

შინაგან საქმეთა მინისტრის ახალი ამხანაგი.

„აფე-მე“ მწერალი.

არიან მოშლილი „კრანები“. თუ ერთ-ხელ მოუშვით, ვეღარ დაკრავთ. ვადმოლო ამ მოშლილ „კრანებთან“ წყალი და ცველაფერის ატლახებს. ბავშვებს უხარიათ, შიგა სტოპავენ, მაგრამ დიდებმა იციან, რაშიც არის საქმე და გარს უფლიან. ასეთ მოშლილ „კრან“ მწერალს ჰვავს ბ. ვასილ წერეთელი.

შეუცლომა ჩავიდინე და ერთხელ გამოვეგებებეთ, ის დღე და ეს დღი, მას შემდეგ აღარა მზოგავს და არ დარჩა ისეთი სახელწოდება, ცუდი მნიშვნელობის სიტყვა, რომ ჩემთვის არ გწოდებოხ. ამ გინებში არის ისეთი რამ, რაც მე არა მწყინს. მაგალითად, როცა ბ. ვასილ წერეთელი უნიკოს მეძახის, ეს მე არა მწყინს, რადგანაც ნიკოს შეგასება სუბიექტიური საქმეა და მეც იმიტომ არა ვსწერ, რომ უსათუოთ მოეწონო ბ. ვასილ წერეთელს. არა მწყინს არც ის, როცა ბ. ვასილ წერეთელი უიდეგოს მეძახის. არიან სულელური იდეები, რომელთა არ განზიარების უფლება მეცა მაქვს. უფრო ნაკლებ მწყინს, როცა იგივე ბ. ვასილ წერეთელი „პუდლაზოვა კართლელ აზნაურს“ მეძახის. ბ. ვასილ წერეთელთან არისტოკრატიზმში შეჯიბრება, ჩემთვის არაფერს სახარბიელოს არ წარმოადგენს. მხოლოდ ამ დღეებში იყო, რომ ლიტერატურულ არისტოკრატიზმზე ვსწერდი და ვფიქრობ, დროა ქართველმა მწერლებმა ერთმანეთის აზნაურულ კულების ზომვას თავი დაგვანებონ. აზნაურულ კულების ზომვა არა საკადრისი ხელობაა, რომელსაც არც ერთ ქვეყანაში არ მისდევნ ლიტერატორები. ძალიან მიმიძის, რომ ასეთი ელემენტარული რამ მე, სულ, „ორი წლის“ მწერალმა როგორც თითონ მეძახის უნდა ავეხსნა მოხუც პუბლიცისტს.

მაგრამ ბ. ვასილ წერეთლის გინებში არის ერთი რამ, რაც როგორც კურიოზუა არ შემიძლიან უუყურადღებოთ დავსტოვო. თავის უკანასკნელ წერილში, რომელსაც სათაურათ თუშეა „ერუშეთი“ აქვს, მაგრამ შიგ ჩემი ლანძღვის მეტი არაფერია, სხვათა შორის ამბობს: „რა ნება გაქვთ, შ. ამირჯანიო, რომ ჰენრის ჰენრეს იმოწმებთო“. რაშია საქმე განაკცმა რომ ვინვე დამომწმობს, ამაზედ ნების აღებაა საქარო? მაგრამ ბ. ვასილ წერეთელი თითონვე გვიხსნის, რატომ არა მაქვს მე ამის ნება. „ჰენრის ჰენრი, რადიკალი, თავდა-აზნაურობის და კლერიკალელების დაუბინებელი მტერი, თავისუფლენების ტრიბუნი, ინტერნაციონალისტი, საქვეყნო დარდის მატარებელი და მკვირცხლი და გენიუსური ნიჭით დაჯილდოებული პოეტო და პუბლიცისტი იყო“ — მძინებს ბ. ვასილ წერეთელი და შერ კი — „მძინება, მცონარე, უღარიბელი, უიდეგო და უიდეგალო მწერალი, უკეთ რომა ვთქვაო, ერთი კუდაზოკი ქართლელი აზნაური ხარ“, — მაშასადამე უფლება არა გაქვს ეს ბუშბუბოზი ახსენო და იმოწმო. მე რომ მართლაც მესხენებინოს ჰენრის ჰენრი, ამაზედ, რასაკვირველია, ვასილ წერეთელთან ბოდიშს არ მოვიხდით. ჯერ კიდევ დიდებულმა გეტმ სთქვა, რომ პონებია და მშვენიერება ბარბაროსსაც კი

მოწმობით და სტუდენტებისაგან სავალდებულო წესის დაკვით ქალბები მედიკურა, დეფიკო მატემატიკურ ფაკულტეტებზე.
ცივიბრილ ქალებს, განურჩევლოთ სარწმუნოებისა, ნება ეძლევათ შევიდნ მედიკურ და იურიდიულ ფაკულტეტებზე ტომსკის უნივერსიტეტში.
ლონდონი. ბეკლითი სიტყვის ბიურო იუწყება, რომ დამით 1 ავეისტოს ჩამოგდებული იყო ყუმბარები. მოკლულია 4 კაცი და 2 ქალი. დაჭრილია 3 კაცი, 11 ქალი და 10 ბავში. დანგრია 14 სახლი, ჩვენმა ჰაერის მკველებმა რაოდენიმე ადრეს იერიში მიიტანეს ციხელი-ნებზე, მაგრამ უკანასკნელმა დაბლვა მინასწრო.

სათვგზო გემი „გემფრი“ ჩაიძირა. გადარჩენილია ინგლისის გემი „სემერ ფელოდი“, რომელზედაც დაიღუპა უფროსი ლიტენანტი, მისი ცოლი, და უფროსი მექანიკოსი. ამას გარდა 7 კაცი. ინგლისის გემი „დევკსნა“ დაიღუპა, მისი კაპიტანი და 9 კაცი ნაპირზე გადმოსეს.

შინაგან საქმეთა მინისტრის ახალი ამხანაგი.

არიან მოშლილი „კრანები“. თუ ერთ-ხელ მოუშვით, ვეღარ დაკრავთ. ვადმოლო ამ მოშლილ „კრანებთან“ წყალი და ცველაფერის ატლახებს. ბავშვებს უხარიათ, შიგა სტოპავენ, მაგრამ დიდებმა იციან, რაშიც არის საქმე და გარს უფლიან. ასეთ მოშლილ „კრან“ მწერალს ჰვავს ბ. ვასილ წერეთელი.

შეუცლომა ჩავიდინე და ერთხელ გამოვეგებებეთ, ის დღე და ეს დღი, მას შემდეგ აღარა მზოგავს და არ დარჩა ისეთი სახელწოდება, ცუდი მნიშვნელობის სიტყვა, რომ ჩემთვის არ გწოდებოხ. ამ გინებში არის ისეთი რამ, რაც მე არა მწყინს. მაგალითად, როცა ბ. ვასილ წერეთელი უნიკოს მეძახის, ეს მე არა მწყინს, რადგანაც ნიკოს შეგასება სუბიექტიური საქმეა და მეც იმიტომ არა ვსწერ, რომ უსათუოთ მოეწონო ბ. ვასილ წერეთელს. არა მწყინს არც ის, როცა ბ. ვასილ წერეთელი უიდეგოს მეძახის. არიან სულელური იდეები, რომელთა არ განზიარების უფლება მეცა მაქვს. უფრო ნაკლებ მწყინს, როცა იგივე ბ. ვასილ წერეთელი „პუდლაზოვა კართლელ აზნაურს“ მეძახის. ბ. ვასილ წერეთელთან არისტოკრატიზმში შეჯიბრება, ჩემთვის არაფერს სახარბიელოს არ წარმოადგენს. მხოლოდ ამ დღეებში იყო, რომ ლიტერატურულ არისტოკრატიზმზე ვსწერდი და ვფიქრობ, დროა ქართველმა მწერლებმა ერთმანეთის აზნაურულ კულების ზომვას თავი დაგვანებონ. აზნაურულ კულების ზომვა არა საკადრისი ხელობაა, რომელსაც არც ერთ ქვეყანაში არ მისდევნ ლიტერატორები. ძალიან მიმიძის, რომ ასეთი ელემენტარული რამ მე, სულ, „ორი წლის“ მწერალმა როგორც თითონ მეძახის უნდა ავეხსნა მოხუც პუბლიცისტს.

მაგრამ ბ. ვასილ წერეთლის გინებში არის ერთი რამ, რაც როგორც კურიოზუა არ შემიძლიან უუყურადღებოთ დავსტოვო. თავის უკანასკნელ წერილში, რომელსაც სათაურათ თუშეა „ერუშეთი“ აქვს, მაგრამ შიგ ჩემი ლანძღვის მეტი არაფერია, სხვათა შორის ამბობს: „რა ნება გაქვთ, შ. ამირჯანიო, რომ ჰენრის ჰენრეს იმოწმებთო“. რაშია საქმე განაკცმა რომ ვინვე დამომწმობს, ამაზედ ნების აღებაა საქარო? მაგრამ ბ. ვასილ წერეთელი თითონვე გვიხსნის, რატომ არა მაქვს მე ამის ნება. „ჰენრის ჰენრი, რადიკალი, თავდა-აზნაურობის და კლერიკალელების დაუბინებელი მტერი, თავისუფლენების ტრიბუნი, ინტერნაციონალისტი, საქვეყნო დარდის მატარებელი და მკვირცხლი და გენიუსური ნიჭით დაჯილდოებული პოეტო და პუბლიცისტი იყო“ — მძინებს ბ. ვასილ წერეთელი და შერ კი — „მძინება, მცონარე, უღარიბელი, უიდეგო და უიდეგალო მწერალი, უკეთ რომა ვთქვაო, ერთი კუდაზოკი ქართლელი აზნაური ხარ“, — მაშასადამე უფლება არა გაქვს ეს ბუშბუბოზი ახსენო და იმოწმო. მე რომ მართლაც მესხენებინოს ჰენრის ჰენრი, ამაზედ, რასაკვირველია, ვასილ წერეთელთან ბოდიშს არ მოვიხდით. ჯერ კიდევ დიდებულმა გეტმ სთქვა, რომ პონებია და მშვენიერება ბარბაროსსაც კი

საერთოობებს გულისხ. და თუ ეს ასეა, მე ხომ ბარბაროსზე მეტი არ ვიქნები...

მაგრამ კურიაში ის არის, რომ ვასილ წერეთელთან პოლიტიკაში მე ერთი სიტყვა...

შ. ამირჯანიძე

ახალი ამბავი. ჭუთისი.

კვირას. 2 აგვისტოს, ქუთაისში მყოფ თბილისის სემინარიელებმა არქივლის გორაკზე წმ. გიორგის ეკლესიაში...

შაბათს, 1 აგვისტოს, თბილისიდან ჩამოვიდნენ თბილისელი ინჟინრები ბ. ბ. მამრადე და სემიონოვი...

წყალდაღობა. 27 ივლისს, დიდი წყალდიდობის გამო, ფოთისაკენ რკინის გზები ძალზე დაზიანდა...

გუშინ 3 აგვისტოს, კლასიკური გიმნაზიის დარბაზში, კონსერვების კურსების დასრულების გამო...

7 აგვისტოდან ქუთ. მხარის სამხედრო საკრებულოში დაბარებული არიან ყველა ის ახალგაზდები...

ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სამართველას განკარგულებით, ამ მოკლე ხანში გაფართოებული იქნება...

საგლეხო საკრებულოსაგან და აგრეთვე კერძო პირებისაგან მოტანილი სიმინდი ჩრდილოეთ კავკასიიდან...

ქუთაისის ხაზინის უფროსი სთხოვს ქუთაისის ქალაქის მოურავს აირჩიოს...

ქონებათა გადასახადების შემოწმების დროს. * თბილისის ქალაქის გამგეობა დეკრეტით აცხადებს ქუთაისის, რომ მეოთხე ხარისხის ფქვილი...

ჭკაუერინოღარიდან იუწყებიან, იქ მეოთხე ხარისხის ფქვილი 9 მ. და 10 მ. ფასობს.

ჭკუაღობა. 2 აგვისტოს, დღის 2 საათზე, კათოლიკების ქუჩაზე ბიჭურო ხითარაგს ვიღაც ბოროტ გამზარბველმა თავის სახლიდან მოპარა 82 მ. ფულათ.

რამში დატყობილი და ავანტიურაფი ქართული ჯარისკაცები.

16 ივლისს თბილისში ჩამოიყვანეს ოსმალების ფრონტზე დაქრილი და ავანტიურაფი 314 ჯარისკაცი და 8 ოფიცერი მათ შორის ქართველები:

- ქუთაისის გუბერნიიდან: 1 ცხვილიანი სიმონ გეჭეთიძე, რაქის მამ. სოფ. ნიკორწმინდა (დაქ.); 2) დავალი ტრიფონ გეჭეთიძე, რაქის მამ. სოფ. შაკი (დაქ.); 3) ყლაქვიშვილი დათიკა იორდანიძე ქუთაისის მამ. სოფ. ჭავჭავი (დაქ.); 4) ბერიშვილი არჩილ ფირანსძე, რაქ. მამ. სოფ. მილიანი (დაქ.); 5) ტყეშელაშვილი ნიკოლოზიძე, ქუთ. მამ. სოფ. გულბრწყინი. 6) კვიციანი არტემ ჩავუსძე, ზუგდიდიდან (დაქ.); 7) კოდუა არსენ თედორისძე, ზუგდიდის მამ. სოფ. აბასთუმანი (დაქ.); 8) ჯალაბაძე ლომენტი მიხეილისძე, შორაპ. მამ. სოფ. ხარბეული (დაქ.); 9) გამყრელიძე კონსტანტინე გიორგისძე, რაქის მამ. სოფ. სიმება (ავად.); 10) ჭელიძე პართენ არტემიძე, ქუთაისის მამ. სოფ. გორა. 11) ჩიქვაინი მირიან აბულქანდრისძე სენაკ. მამ. სოფ. ნოსირი (დაქ.);

თბილისის გუბერნიიდან: 1) თელიაშვილი სანდრა მიხეილისძე, თბილისის მამ. სოფ. გომარეთი (დაქ.); 2) იმედაშვილი გიორგი ნიკოსძე, სიღნაღს მამ. სოფ. ვილისციხე (დაქ.); 3) სოლომონაშვილი სარკის აკოფისძე, თელავ. მამ. სოფ. ურიათუბანი (დაქ.); 4) ახალბედაშვილი ქეტეხა პავლეძე, თელავის მამ. სოფ. შილდა (დაქ.); 5) ივანიშვილი იაკობ სოლომონისძე, თბილ. მამ. სოფ. ნინოწმინდა (დაქ.); 6) კიკელაშვილი სიმონ კაკოსძე, თელავ. მამ. სოფ. შილდა (ავად არის); 7) ჩიხლაძე ნიკოლოზ ბაგრატიძე, გორის მამ. სოფ. ტყეფაი (დაქ.); 8) თბილელაშვილი დიმიტრი ილიარიონისძე თბილისიდან (ავად არის);

ამათში მძიმეთ დაქრილი ან ავანტიურაფი არიან არის. შ. უ.

დაბა-სოფელი.

ს. ჩუენში. (ქვემო იმერეთი). ექვსი თვე შესრულდა მას შემდეგ, რაც სამშობლომ დაკარგა ქართველი ერის ნისაი...

ულმობელმა სიკვდილმა ამას არ დავაჯერა: გუშინღელმა გაზეთმა გამეცნო მთის არწივის—ფეხს სიკვდილი! ისევ სიკვდილი... სიმთა ქუარის შეწყვეტა...

პოეზიის დაობლება... ქართველი ერის კეთილი...

სტორის სამშობლო, მას არ ესმის მთის სიმღერა...

წაიკეთა უმარესი ბოძთავანი ქართული ლიტერატურას...

ჩაუქრა ბრწყინვალე კელაპტარი ხელოვნების ტაძარს...

მოგაკლდა ის ვაჟა, რომელიც დიდი ხანია თავი შეფარა მთის კალთას; მამაპაბის ეზოში დაუმეგობრდა ხალხს, ჩაფვდა მის აზრს, გრძობას და ეს ხალხის სული კვეთება მოგავიწყდა ჩვენ...

ლუკამ ჩაუნერგა და უფრო განუშტეკცა წმინდა გრძობა სამშობლოსადმი მოზარდ თაობას, თავის შემოქმედების წყალობით, და მით მან ხელთ უქმნიელი ქანდაკება დაიდგა ჩვენს გონებაში და ის დარჩება ქართველ ხალხში, ვიდრე იარსებებს სამშობლო...

კერძოთ, ჩვენ ს. ჩუენშის მცხოვრები ვიზიარებთ ხვენ თანამომეთა სწედს და მიუხდის ვიდრეცა სახელოვან მამულიშვილის მცხედრის წინაშე...

ს. ჩუენშის ცხოვრება მონდობილობით ქ. ნეფსადე.

ს. კულაში. შაბათს, 18 ივლისს, ადგილობრივ სამკითხველთა სასარგებლოთ წარმოადგინა გამართვა.

მოწვეული იყო მსახიობი ა. მურუსიძე. წარმოადგინეს „ქვის სტუმარი“ თარგმანი რუსულიდან. მიქელაძის კომ. 4 მოქ. და „ტომოთეს ლედი“ ვოლ. 1 მოქ. ი. გროშაშვილის „მწვენიერი კდონანა“ იყო ქ. თამარა მიქელაძის ასული. ჩინებული იყო ბ. რომან მიქელაძე „ტომოთეს“ როლი. დანარჩენები ანაბლს ხელს უწყობდნენ. უკრავდა სიმებიან ორკესტრო წარმოდგენასაზღვით ნაკლებათ დღესწრო. არ ვიცით რთით ვახსნათ ხალხის გულგრილობა, სამკითხველთა სასარგებლოთ დანიშნულ წარმოდგენისადმი. მიუხედავით ამისა ახალგაზდობა ისე ენერგიულათ მოეკიდა სამკითხველთა საქმეს რომ უშეშლათ კარგათ დაგვირგვინებს მას. თუმცა დიდი შემოსავალი არ დარჩენიათ, სულ იყო: 119 მან. და 58 კაპ. გასავალი 57 მან. და 52 კაპ. წმინდა შემოსავალი დარჩა 62 მან. და 16 კაპ. მაგრამ ამ მცირე შემოსავალმა გული არ უნდა გაუტეხოს ახალგაზდობას და შეეცადოს კვლავც გამოისყებნოს სხვა და სხვა საშუალებმა სამკითხველთა ნივთიერ მხართ გასაძლიერებლათ, დიდი მადლობის ღირსი არიან ახალგაზდა მიქელაძეები, რომელნიც თავის ენერგიას არ ზოგვენ სოფლის კულტურული დაწესებულებების ასაღორძინებლათ და გასავითარებლათ.

დ. მიქელაძე.

ნუ თუ მართალია?

ამ უქანასკნელს ბოლო დროს დ. ჩხარში მეთაღ დაუჯერებელი და მასთან მეტად გასაოცარი ხმა ვაგრცხვად; ვითომც ქუთაისის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარეს ბ. ფედოროვის უკვე საბოლოოდ გადაუწყვეტა დ. ჩხარში მოხსნას (!!!) ადგილობრივი მომრიგებელი სასამართლოს განყოფილება და გადაიტანოს სადაღე ცრუ ადგილს, სოფელს თერჯოლაში, რომელიც დაშორებულია ჩხარზე 15—16 ვერსით და უახლოვდება მხოლოდ დ. ყვირილას 7—8 ვერსის მანძილათ. ჩვენ კიდევ გჯერ ეს ხმები არ გვეჯეროდა, დღემდის ასეთს ხმეს რაღაც ინსინუაციის სუნე უღოდდა, მაგრამ, ჩვენდა სამწუხაროდ, დღეს ეს ხმა თანდათან მართლდება და პირდაპირ ოფიციალურს სახეს რეპულობს, იმ დღიდან, რა რომ თერჯოლის ორიოდე ჩარჩი „მონიტორიგენტე“ პირების წყლობით მომზარა თერჯოლას საზოგადოების ყრილობამ, სადაც ზემოდ დასახელებულს ჩარჩს „მონიტორიგენტე“ ვეჯტატინებს დიდი ორატორობა გამოუჩენიათ და შემდგენიარად ზმილადენენ თურმე ტყუილი დანაპირებით საზოგადოებას: ჩვენ მხოლოდ განაჩენი გვეკრძება, რომ თერჯოლა (sic) საუკეთესო ადგილია, ჩხარზე გაცილებით უკეთესი ყოველის მხრივ (sic) და ოლქის თავმჯდომარე უკეთ თანახმა და. ჩხარს მოხსნას სასამართლოს განყოფილება და აქ დადმოიტანოს; თუ ეს მოვახერხებთ, რაც ძნელი საქმე არ არისო, ბრძანებდენ თურმე იგინი, ყველა დაწესებულება ჩხარიდან აქ გადაიფე, მას მოყვება შემოღობი-მედუქნებეიც და ასე ანაირად მთელი ჩხარი სულ ცოტა ხანში აქ იქნებაო და სხვა...

ეცოზმა დიდი მდა გახსნიათ ამ „მონიტორიგენტე“ ჩარჩებს! მთელი ჩხარი აქ გადადმოგება, თურმე წამ და უწუმ იმორებენ დღესეც! ტყუილად კი არაა საშლო წერილში ნაპრძანები, „წინანი უქანა და უქნანი წინა“ო, მებგრამ ეს საღმრთო წერილის სიტყვები გამართლდება თუ არა დ. ჩხარზე ჩვენი „მონიტორიგენტე“ ჩარჩების წყალობით, იმ ჩხარზე, რომელსაც შედარებით თავის ტულს დაბა-სოფლებთან შეხანიშნავი ისტორიული წარსული აქვს, ამას მომავალი დაგვანახებს. მხოლოდ გასაკვირავლი ისაა, რომ ეს ეაებატონები ასე უღერად რომ იხსენიებენ ჩხარს, რომელსაც მათის აზრით, ვითომც არც მდებარეობა უვარგა, არც გზები აქვს კარგი და არც სხვა რამე გააჩნია სახარბიელო, რომლიც გამოც სურს თავმჯდომარეს მისი იქიდან გადატანა, ნუ თუ არც ფოთლებიან ეს ვაებატონები, როცა ასეთს საზიზარ სიტყვებს იმეორებენ?! ვინ სთქვა რომ ჩხარს არც მდებარეობა უვარგა, არც გზები აქვს, არც წყალი, არც პერი და არც სხვა რამეა?! თუ ეს ასეა და ჩხარი ყველაფერს ამას მოკლებულია მართლაც, ნეტავი ვიკოდეთ თერჯოლას რაღა გააჩნია სახარბიელო ჩხარზე უკეთესი?

სოფელი თერჯოლა მდებარეობს დ. ზესტაფონსა და ჩხარს შუა. ჩხარზე იგი დაშორებულია 15—16 ვერსით დ. ყვირილას კი 7—8 ვერსი მანძილათ. თერჯოლა შედის ჩხარის საბოქალაქოში, მაგრამ ძალიან დაახლოვებულია დ. ყვირილას და, მაგონი, არ იქნებოდა ურიკო პირდაპირ ზესტაფონს შეერთებული იგი, ვიდრე ჩხარს. მდებარეობა მისი საზოგადოთ ძალიან ვაკე და დაცხულია, წყლითა და პავრითა ძალიან ღარიბი, რის გამოც ბევრგან გვერცელებულია ცივ ცხელება.

მგზავნი ისე გაიფიქრა რამოდენიმე მანძილს, რომ ვერსად უფებდება დასაღე ცივ წყალს, გარდა ღრმად ამოთხრილი ტებისას, რომლებიც დასაღევედ ერთობ ცუდია. უმეტესი ნაწილი მდებია მსოფრებლებია ძალიან სიფაწროვეს და ძალიან სიღარიბეს განიცდის. არც თავად ანაპრობა კარგს მდგომარეობაში. ს. თერჯოლას არავითარი მულმივი მდინარე არ ჩამოედის. ერთი სიტყვით, იგი წარმოადგენს მხოლოდ ერთს ვახვიკის სოფელს... ავიღოთ ახლა დ. ჩხარი.

დ. ჩხარი დაშორებულია დ. ყვირილას 25 ვერსით, თერჯოლას 15—16 ვერსით და ჯირის სადაღურს კი 12 ვერსის მანძილათ. ყვირილასა და ჯირისაკენ მიმავალი გზები ქვითა და ხრეშითაა შეკეთებული; ზოგს კიდევ დღეს აკეთებენ. დ. ჩხარი მდებარეობს მაღლობ ადგილზე, პატარა მთა-გრებილის ძირში, რომელსაც სახელად „ოქონა“ ქვია. ამ მთა-გრებილის წვერზედ თვით უხსოვარი დროიდან აშენებულია ერთი თლილი ქვის პატარა ეკლესია, რომლის კედლები ნათლად მოწმობენ მის სიძველეს და რომელიც არა ერთჯერ გადაუწყვეს თათრებს წარსულში.

მთის წვერი აღორდებულია რამდენიმე ნაძვით და ურთხველათი, რომლებიც საუტხოვო სანახავს წარმოადგენენ. განსაკუთრებით როცა ზენე „ოქონის“ წვერზე აღიხაროთ, თქვენს თვალ წინ ბევრი საუტხოო მომზიდველი სურათი იშლებია; მაღლიდან დაპყრებთ უმეტეს ნაწილს ზემო და ქვემო იმერეთის დაბა-სოფლები...

სას: ცნობის მოყვარებით გაატყობ შორის თვალი გაღუწდენელს. ცის შორი-ზონტს და რაღაც ანაწიერ კონტრასტს გდალევს. ამ პატარა მთარბილიდან ვაზი-დის ცივი ყინვასაც ვუკნა ვაწინა...

შუა ბაზარშია გამოყვანილი და იქიდან იკლავენ წყურვალს მთელიაქური მცხოვრებლები. „აგრეთვე თვით „ოქონის“ წვერზე ამოჩუჩხუხებს საოცარი ცივი წყალი, რომელსაც „ვაშას“ წყაროს ეძახიან. ჩრდილოეთით „ოქონას“ და მთას „კვანის“ შუა სოფელია გაშენებული, სადაც ჩამოღის პატარა ჩქარი მდინარე „ჩქერუნა“, რომელიც ერთვის იქვე ძერულას და შემდეგ კი ორივე ერთად ერთის მდინარე ყვირილას. მდინარე ძერულა და ქერუნა ერთობ ახლო ჩამოედის ჩხარს. სადაც იწყება ძერულას სათავე, ის ადგილი საოცოვო სანახავია და ქვია სახელად „ოქონე“.

ი. ძირულისძარელი. (დასასრული ხვად).

წერილი რედაქციის მიძართ. ბატონო ჩადატონო!

უმორჩილებსად გთხოვთ ადგილი დაუთმოდ თქვენ პატრემულ გაზეთის ფურცელსად ჩვენს პატარა წერილს: როგორც ვაიკეთ, ქუთაისისკარკეუინის ცხენსასნათას ასუეღის ერთმა ჩვენსა საუკეთესო წინამძღობმა, თავადმა პონდო მიქელაძემ, არ ვიცით ვი რა მისეუეისას გამო, თავი დაანება სამსახურს. ამ ამავმა მეტად შეგვეწუხა და დაგვადანა, ვინაიდან უყვას ჩვენთავანი გაჭირვების დროს მასში ვხედავდით ამხანავს და დირსუეღ წინამძღობს. შესაძლავს ამ გვექნეს შემთხვევა პირდად მასთან შეხვედრობას ამასთავის უცხადებთ ჩვენს უდრმეს მადლობას ჩვენსეულ განსწეე შრომისათვის გაზეთის საშუალებათ.

ფეულებების მონდობილობათ ხელს ვაწვრთ: კიორავი ერისთავი, კოდაა გაბეჭეორი, პოლიევეტ ცინცაძე და დამატრი იაშიეიო.

რედ.-გამომც. ი. თ. ცინცაძე

მუშაობს ხრისლის მადნაშუბლი ფულის ძე. შორსოლამბაის სამპურნალო.

— ა ბ ა ნ ი —

ამალო მდებარეობს მაღლობ ბუნებით შეკუეულ მთის ჭერზე და, როგორც ნამდვილ გამოორგვა, ჟუნნას მრავალ სეფადსეგავარ ავანტიურთაბას: ქარბეს (რეგმატოზის) სეფადსეგავარ მუწებს, საემაწეაღობეს, სერეუების სისესტეს, ჩუოდად რეპას (მაღარას), კუქას ტვიოფის, ექენოუდ ავანტიურთაბას, ეგზემას, სისაუნეს და სევა. წყალი მიიადება რევი და თბილენ. სრესელში იმოუფუება მუდმივი ქემაი, სადაც მსურეკულს შეუქედა მამართის დარეგებისათვის, არის სუფთა საკუთარი ვანება, სუფთა ბინა და სსმეუა-სსქეუეი. ფსეუბი ყოველაფეკე ძლიერ ზომიერია. ამალო მდებარეობს სადაგურ „სერინია ვოდაში“. სრესელში სადაგურთა მატრეპდის გასწარეუებათ. სადაგურიდან 150 სეფენია ამალოდა. ქუთაისის სადაგურზე მოითხოვეთ ბიკეუეობი სადაგურ სრესელის „სტანცია სერინია ვოდაში“. ქუთაისიდან მატრეპეღი გადის დიდის შეაღის ნახეუარზე, დაბრუნდება სადამობათ.

თ. შთაპრივილის და ამს.

წიგნისა და საქანეთეარეო მადაზიან ამა 1915/16 სასწავლო წლ. დაგზადებული ამს ჟოველნირი

ქართული და რუსული სახელმძ-წიგნები, ზვენილო წიგნები,

გეოგრაფიული ატლასები და კარტები და აგრეთვე საქანელოარიო ნივთები: რეეულეები, კალმები, კარანდაშები, კალმის ტარები, საწერი და ფოშტის ქალალი და სხვა მრავალი საქირო საქანელოარიო ნივთები. აქვე იყიდება სახეაწვილო და სახალხო წიგნები, ყველა ახალი ქართული და რუსული ლიტერატურული ნაწარეობები და სხვ.

სადგურ ხრისლში („სერინია ვოდაში“) ტეიზულის ჩარინის გზ. შორსუე.

სამკურნალო აბანო

ვაუწყებთ პატრეემულ საზოგადოებას, რომ 1 მისიდან ბინსნა სეზონი. ეს წყალი როგორც გამოკვლეულია, კურნავს მრავალ სხვა და სხვა ავანტიურთაბასიგან და უმეტესათ კი: ქარბეს (რეგმატოზის), თავის, კუქის ტვიოლისიგან, ნერეუბის სისუსტისიგან, ჩაყოლილი ციებისიგან (მალოარიისიგან) და აგრეთვე ძალ-ღონეს მატრეს სუსტ აღმიანებს. წყალი მიილება ცივი და თფილიც. ხსენებული აბანო არის საღურიდან დაშორებული 100 სეფენით. იქვე სუფთა ბინები. ხელომისაწდამ ფასებში. აბანო მულმივი მუშაობს. სანოგავეტ ყველაფერი იმოუება. მატრეპეღი გადის დილი და შეადლზე. თ.

ს. მ. ოპოლიანი.

ვაუწყებთ პატრეემულ საზოგადოებას, რომ 1 მისიდან ბინსნა სეზონი. ეს წყალი როგორც გამოკვლეულია, კურნავს მრავალ სხვა და სხვა ავანტიურთაბასიგან და უმეტესათ კი: ქარბეს (რეგმატოზის), თავის, კუქის ტვიოლისიგან, ნერეუბის სისუსტისიგან, ჩაყოლილი ციებისიგან (მალოარიისიგან) და აგრეთვე ძალ-ღონეს მატრეს სუსტ აღმიანებს. წყალი მიილება ცივი და თფილიც. ხსენებული აბანო არის საღურიდან დაშორებული 100 სეფენით. იქვე სუფთა ბინები. ხელომისაწდამ ფასებში. აბანო მულმივი მუშაობს. სანოგავეტ ყველაფერი იმოუება. მატრეპეღი გადის დილი და შეადლზე. თ.